



DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

I henhold til liste

Nr.
F-01-13

Vår ref
12/2199 -

Dato
31.01.2013

Endringer i forskrift 31. januar 2007 om opptak til høyere utdanning

Kunnskapsdepartementet fastsatte med hjemmel i lov 1. april 2005 nr 15 om universiteter og høyskoler, 31. januar 2007 forskrift om opptak til høyere utdanning (opptaksforskriften). Forskriften ble sist oppdatert 28. november 2011, jf rundskriv F-07-11 og F-15-10. Det er nå gjort endringer i §§ 2-1, 3-4, 3-6, 4-2, 4-3, 4-4, 4-9 og 4-10. Det er også lagt inn en ny § 3-9.

Endringene skal gjelde fra og med opptak til studieåret 2013-2014.

Forslag om endringer i opptaksforskriften ble sendt på høring 4. juli og 4. september 2012. Endringene er fastsatt med utgangspunkt i begge høringene. I tillegg har departementet fastsatt en endring uten høring. Departementet mottok i september 2012 brev fra Høgskolen i Hedmark med søknad om permanent godkjenning av relevant fagbrev som grunnlag for opptak til *Bachelor i serviceledelse og markedsføring*, en forsøksordning høgskolen fikk samtykke til å opprette høsten 2009. Vedlagt søknaden fulgte rapport fra forsøksordningen. Med grunnlag i rapporten har departementet funnet at søknaden kan godkjennes uten høring. Det er derfor lagt inn i ny § 3-9.

Kommentarer til de enkelte endringsbestemmelsene

Kommentarene under erstatter i sin helhet tidligere kommentarer i F-07-11 og F-15-10.

Til § 2-1

Denne bestemmelsen gjelder krav til generell studiekompetanse og berører ikke fastsatte bestemmelser om realkompetanse og dispensasjon.

Generell studiekompetanse er hovedkravet for opptak til høyere utdanning. De fastsatte fagkravene fremgår av første ledd. Fagkravene gjelder enten søkerne har vitnemål fra treårig

videregående opplæring, fagbrev/svennebrev eller fyller vilkår som 23/5-søker. Begrepet opptaksår brukes i denne forskriften om det kalenderår søkeren normalt søker og får tilbud om en studieplass. Dette innebærer konkret at søkere til studier med oppstart i januar, som har søknadsfrist i april, eventuelt november/desember kalenderåret før studiestart, må oppfylle de fastsatte krav, inklusive aldersbestemmelsene, senest innen 31. desember det året søknadsfristen utløper.

Søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret, kan tas opp uten vitnemål fra videregående opplæring, fagbrev eller svennebrev dersom de kan dokumentere fem års arbeidserfaring og/eller bestått utdanning som til sammen utgjør minimum fem år ("praksiskravet"). Praksiskravet beregnes på grunnlag av faktisk tid som er brukt. Dette innebærer at praksis tilsvarende mer enn heltidsstilling/-utdanning ikke kan inngå i beregningen. Deltidspraksis beregnes etter omregning til heltidspraksis. Skoleår, herunder år i lære (læretid), gir uttelling som hele år.

For søkere som er 23 år og som skal vurderes etter den såkalte 23/5-regelen er bestemmelsen endret slik at deltidsarbeid kan regnes om til heltid, og at det skal tas hensyn til om søkeren har hatt eller har nedsatt arbeidsevne. Det tidligere kravet om at arbeidserfaring må være minst 50 % over minimum et halvt år, gjelder ikke lenger. Søkere uten dokumentert nedsatt arbeidsevne, får praksis regnet ut i forhold til heltidsstilling. Det stilles heller ikke lenger krav om at praksis må være minst halv stilling. Det er en forutsetning at praksis og utdanning til sammen ikke kan overskride 100 % i samme tidsperiode. Det er en forutsetning at søkeren kan dokumentere de fastsatte fagkravene.

Nedsatt arbeidsevne innebærer at man på grunn av sykdom, skade eller lyte, har fått arbeidsevnen nedsatt i en slik grad at man hindres i å beholde eller skaffe seg heltids- eller deltidsarbeid. Dersom arbeidsevnen er dokumentert delvis nedsatt, er det en forutsetning at gjenværende arbeidsevne har vært nyttet.

Søkere kan dokumentere nedsatt eller redusert arbeidsevne ved for eksempel attest fra lege eller kopi av vedtak fra NAV. Opptaksorganet er pliktig til å vurdere om eventuell annen dokumentasjon kan godkjennes.

Fullførte og beståtte fag (løse fag) fra videregående opplæring kan inngå i praksiskravet dersom fagenes omfang til sammen utgjør minimum årstimekravet til studieprogrammet fagene inngår i. Fag fra ulike studieprogram kan kombineres, og årstimekravet følger kravet til det studieprogrammet flertallet av timer er tatt i. Løse fag ut over ett skoleår kan kombineres tilsvarende timekravet til halvt års utdanning.

Det gjelder egne overgangsregler for søkere med dokumentasjon fra tidligere strukturer i videregående opplæring, jf. kapittel 9.

Beståtte og dokumenterte kurs/emner i høyere utdanning kan gis uttelling i praksiskravet dersom de til sammen utgjør minst 30 studiepoeng.

Fullført og bestått fagskoleutdanning kan inngå i beregningen av praksiskravet. Det samme gjelder dokumentasjon for fullført og bestått årskurs i fagskoleutdanning. Annen utdanning, herunder forkurs til ingeniørutdanning, må være fullført og bestått for å inngå i beregningen av praksiskravet.

Det er en forutsetning at det ikke er stor overlapping med fag/studier som søkeren har fått godkjent som del av opptaksgrunnlaget.

Gjennomført og dokumentert introduksjonsprogram og norskprogram med samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere kan inngå i beregning av praksiskravet, jf lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere.

Det forutsettes at retningslinjer for dokumentasjonskrav utarbeides av Samordna opptak i samarbeid med institusjonene.

Til § 3-6

NOKUT har i juni 2012 akkreditert bachelorstudium i musikkteater ved Musikkteaterskolen. I tråd med søknad kan det for opptak til dette studiet gjøres unntak for krav om generell studiekompetanse for søkere til scenekunstudanninger der søkerne fyller spesielle faglige krav fastsatt av institusjonen. Det vises for øvrig til merknad til §§ 3-4 – 3-6 i rundskriv F-15-10.

Til § 3-9 (Ny)

Søkere med relevant fagbrev er kvalifiserte for opptak til spesielt tilrettelagt bachelorstudium i Serviceledelse og markedsføring, uten tilleggskrav. Det forutsettes at institusjonen selv må informere potensielle søkere om hvilke fagbrev som vil kunne godkjennes.

Til § 4-2

Det presiseres at dette opptakskravet gjelder integrerte studier på nivå med mastergrad, dvs studier med et normert omfang på minimum 300 studiepoeng.

Til § 4-4

Den tidligere betegnelsen ”teknisk fagskole” er endret til ”nyere godkjent fagskoleutdanning i tekniske fag”.

Opptakskravene for søkere med nyere godkjent fagskoleutdanning i tekniske fag er Matematikk (R1 + R2) og Fysikk1 eller tilsvarende kunnskaper i disse fagene, jf. § 4-1 andre ledd.

Det forutsettes at søkere med bestått 1-årig forkurs for ingeniørutdanning eller ½-årig (ett-semester) realfagskurs, har matematikk og fysikk-kunnskaper med et omfang og et nivå som minimum tilsvarer Matematikk (R1 + R2) og Fysikk1.

Søkere som tas opp til spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning med grunnlag i fagbrev/svennebrev, må dokumentere 12 måneders relevant praksis. Læretid i bedrift på minimum 12 måneder vil oppfylle kravet til praksis, forutsatt at den er relevant.

NTNU har siden studieåret 2007-2008 hatt forsøk med karakterkrav i matematikk ved opptak til 5-årig integrerte master i teknologiske fag. Erfaringene fra forsøket har vært positive. Karakterkravet videreføres derfor fra studieåret 2013-2014 som en fast ordning ved opptaket til disse studiene ved NTNU.

Til § 4-9

NOKUT akkrediterte i juni 2012 bachelorstudium i musikkteater ved Musikkteaterskolen. Dette studiet er scenekunstudanning der opptaksprøve er fastsatt som spesielt opptakskrav.

Øvrige kommentarer til forskriften

Til § 3-4

Det understrekes at unntak fra kravet om generell studiekompetanse bare skal gis i helt spesielle tilfeller. For studier som ikke er nevnt i disse paragrafene, gjelder normalt krav om generell studiekompetanse og eventuelle spesielle opptakskrav, jf kapittel 4.

Unntak fra krav om generell studiekompetanse for studier i utøvende og skapende musikk, er ikke ment å omfatte for eksempel faglærerutdanning i musikk.

Det vises til bestemmelsene i første strekpunkt og tredje strekpunkt, der det gis unntak fra krav om generell studiekompetanse for integrerte masterstudium i teknologiske fag, 3-årig ingeniøruddanning og maritime fag, samt matteknologiutdanning for søkere som har bestått 1-årig forkurs for ingeniør- og maritim høyskoleutdanning. Det forutsettes at slike forkurs har et faglig forsvarlig felles innhold og omfang og holder et faglig forsvarlig nivå, jf departementets brev om forkurs datert 4. november 2002 og 26. november 2008.

Til § 7-14

Departementet minner om at ved opptak til studier som har opptaksprøve, og som ikke er listet under, skal opptaksprøven kun brukes som grunnlag for kvalifisering, og ikke som grunnlag for rangering.

For opptak til følgende studier foretas rangering av kvalifiserte søkere med grunnlag i en kombinasjon av ordinær rangering etter denne forskriften og tilleggspoeng for bestått opptaksprøve på et visst nivå, etter regler fastsatt av institusjonen:

- *Studium* ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
- *Fotojournalistutdanning* ved Høgskolen i Oslo og Akershus
- *Faglærerutdanning i musikk, dans og drama og annen musikkutdanning som er pedagogisk rettet*
- *Kulturprosjektledelse og Prosjektledelse for fjernsyn* ved Høgskolen i Lillehammer
- *Lærer- og førskolelærerutdanninger* ved Rudolf Steinerhøgskolen
- *Luftfartsfag* ved Universitetet i Tromsø
- *Masterstudier i landskapsarkitektur* ved Arkitektur- og designhøgskolen i samarbeid med Universitetet i Tromsø

For opptak til følgende studier foretas rangering av kvalifiserte søkere med grunnlag i opptaksprøver alene, etter regler fastsatt av institusjonen:

- *Arkitektstudiet* ved Bergen arkitektskole
- *Studier* ved Kunsthøgskolen i Bergen
- *Studier* ved Kunsthøgskolen i Oslo
- *Studier* ved Den norske balletthøgskolen
- *Studier i utøvende og skapende musikk*
- *Dokumentarfilmproduksjon og Flerkameraproduksjon* ved Høgskolen i Lillehammer
- *Produktdesignutdanning* ved Høgskolen i Oslo og Akershus
- *Scenekunstutdanning* ved Høgskolen i Østfold, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Musikkteaterskolen
- *Samtidskunst* ved Universitetet i Tromsø

- *Forfatterstudiet* ved Universitetet i Tromsø
- *Årsstudium i film og TV* ved Nordisk institutt for Scene og Studio A/S

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Grethe Sofie Bratlie
avdelingsdirektør

Vedlegg